

НАПРЯМ 3. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Зубова В.В.

*старший викладач закладу вищої освіти
кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна*

Барський О.М.

*здобувач вищої освіти,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-482-8-14>

РОЛЬ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

Фінансові технології (FinTech) відіграють ключову роль у модернізації банківського сектору, сприяючи автоматизації процесів, підвищенню рівня безпеки та створенню нових фінансових послуг [1, с. 22].

Фінансові технології охоплюють широкий спектр інноваційних рішень, які спрямовані на підвищення ефективності банківської системи, зменшення витрат та підвищення зручності для клієнтів [2, с. 46]. У нашому дослідженні ми розглянемо ключові аспекти впливу FinTech на банківські установи, їхні виклики та перспективи розвитку.

Основні напрями впливу FinTech на банківську систему. Фінансові технології змінюють традиційні банківські операції в кількох ключових напрямках:

- Автоматизація банківських процесів – штучний інтелект, блокчейн та великі дані (big data) дозволяють оптимізувати роботу банків, зменшуючи людський фактор і підвищуючи точність рішень. Аналіз великих даних дозволяє компаніям надавати надзвичайно персоналізовані послуги, які відображають поведінку та потреби клієнтів. Це дає їм

конкурентну перевагу над традиційними банківськими установами, які або обмежені в доступі до даних, або мають проблеми з їх ефективним застосуванням. Чат-боти та віртуальні асистенти на основі штучного інтелекту значно автоматизують підтримку клієнтів, надаючи миттєві відповіді на запити та допомагаючи вирішувати базові питання без необхідності взаємодії з людиною. Програмне забезпечення зі штучним інтелектом трансформувало процес оцінки кредитоспроможності, дозволивши використовувати нетрадиційні джерела даних для прийняття кредитних рішень. Цей розвиток розширює доступ до капіталу для осіб, які раніше не могли отримати кредити через відсутність кредитної історії [3, с. 90].

- Розвиток мобільного та онлайн-банкінгу – сучасні банківські сервіси стають доступнішими для клієнтів завдяки смартфонам та цифровим додаткам.
- Використання технологій для персоналізації фінансових послуг – банки можуть запропонувати індивідуальні пропозиції, ґрунтуючись на аналізі даних користувачів.
- Впровадження інструментів кібербезпеки та захисту даних – сучасні методи шифрування та блокчейн допомагають підвищити рівень безпеки [4, с. 25].

Виклики для традиційних банків. Попри всі переваги FinTech, традиційні банки стикаються з низкою викликів:

- Конкуренція з боку FinTech-компаній – багато небанківських установ пропонують більш гнучкі та дешеві фінансові рішення. Фінтех-компанії з їх гнучкістю, інноваціями та низькими операційними витратами становлять основну небезпеку для традиційних банків. Вони здатні пропонувати більш привабливі умови обслуговування та швидше впроваджувати інновації. Необанки, такі як Monobank, Revolut та N26, працюють виключно у віртуальному просторі без фізичної присутності, що дозволяє їм пропонувати послуги з меншими комісіями та вищими відсотковими ставками за депозитами.
- Регуляторні бар'єри – необхідність відповідності законодавчим нормам, що стримує впровадження інновацій.

- Зміна моделей ведення бізнесу – банки повинні адаптуватися до цифрової епохи, змінюючи підходи до управління та обслуговування клієнтів [5, с. 75].

Перспективи розвитку банківського сектору в умовах FinTech. Майбутнє банківського сектору в значній мірі залежатиме від успішної інтеграції фінансових технологій:

- Співпраця між банками та FinTech-стартапами – партнерство дозволяє поєднати фінансовий досвід традиційних банків з гнучкістю стартапів.

- Використання блокчейн-технологій у банківських транзакціях – забезпечує швидкість, безпеку та прозорість фінансових операцій.

- Розвиток цифрових валют – вплив криптовалют та центральних банківських цифрових валют (CBDC) на майбутнє фінансових систем.

- Підвищення фінансової доступності – нові технології допомагають надавати банківські послуги навіть у віддалених регіонах.

Фінансові технології є рушійною силою трансформації банківського сектору. Вони відкривають нові можливості для клієнтів та фінансових установ, водночас ставлячи перед банками виклики адаптації до нової реальності. Успіх цієї інтеграції залежить від балансу між інноваціями, безпекою та регуляторними вимогами.

Безсумнівно, FinTech трансформує банківський сектор, змінюючи спосіб надання фінансових послуг та взаємодію клієнтів з банками. Ці зміни несуть не лише виклики для існуючих фінансових установ, але й нові можливості для зростання та інновацій.

Фінансові установи, які вчасно адаптуються до майбутніх технологічних розробок, мають можливість не лише зберегти, але й посилити свої позиції на ринку. Установи, які не трансформуються, ризикують втратити свої конкурентні переваги та цінність в умовах мінливого фінансового ландшафту.

Майбутній напрямок розвитку фінансової індустрії, безумовно, буде залежати від здатності учасників ринку впроваджувати інновації, створювати стратегічні альянси та

забезпечувати надійний захист клієнтських даних та активів. У цій екосистемі FinTech слід розглядати не як загрозу, а скоріше як можливість для розвитку і зростання фінансових послуг, які будуть корисними для всіх учасників ринку.

Література:

1. Іліка, К. Вплив фінансових технологій на розвиток банківської системи. *Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка*. 2022. Вип. 837. С. 22–34.
2. Табака, С. Цифрова трансформація банківського сектору в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2023. № 6. С. 45–53.
3. Ціпкайло, Г. О. Фінансові технології та їх внесок у розвиток банківського сектору. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32, № 1. С. 89–97.
4. Реверчук, С., Довгань, Ж. Розвиток цифрових фінансових технологій у банківській сфері. *Фінанси України*. 2021. № 7. С. 22–29.
5. Коваленко, В. Етапи та роль цифрової трансформації у банківському секторі України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 35.